

**การพัฒนาตัวบ่งชี้สมรรถนะครูผู้สอนตามจุดเน้นการพัฒนาผู้เรียน
ในโรงเรียนระดับประถมศึกษา สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน
ภาคตะวันออก**

**The Development of Teacher's Competency Indicators on Student Learning
Development in Primary Schools under Office of the Basic Education
Commission in the Eastern Region**

สุกัลยา พรหมจันทร์
คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยบูรพา

บทคัดย่อ

การวิจัยครั้งนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อพัฒนาตัวบ่งชี้สมรรถนะครูผู้สอนตามจุดเน้นการพัฒนาผู้เรียนในโรงเรียนระดับประถมศึกษา สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐานภาคตะวันออก ตรวจสอบคุณภาพของตัวบ่งชี้สมรรถนะครูผู้สอนที่ผู้วิจัยพัฒนาขึ้นกับ ข้อมูลเชิงประจักษ์ และวิเคราะห์ความตรงเชิงประจักษ์และความไวของตัวบ่งชี้เมื่อนำตัวบ่งชี้ไปใช้

กลุ่มตัวอย่างในการวิจัยเป็นครูผู้สอนในโรงเรียนสังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน ภาคตะวันออก จำนวน 660 คน ได้มาโดยการสุ่มแบบหลายขั้นตอน เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยเป็นแบบสอบถามมาตรฐานประมาณค่า 5 ระดับ การวิเคราะห์ ข้อมูลใช้การคำนวณค่าสถิติพื้นฐานและวิเคราะห์องค์ประกอบเชิงยืนยันอันดับที่สามด้วยโปรแกรม LISREL

ผลการวิจัยปรากฏดังนี้

1. ตัวบ่งชี้สมรรถนะครูผู้สอนตามจุดเน้นการพัฒนาผู้เรียน ในโรงเรียนระดับประถมศึกษา สังกัดสำนักงานคณะกรรมการ การศึกษาขั้นพื้นฐาน ภาคตะวันออก มีตัวบ่งชี้ที่เป็นองค์ประกอบหลัก 2 องค์ประกอบ ตัวบ่งชี้ ที่เป็นองค์ประกอบย่อย 11 องค์ประกอบ และตัวบ่งชี้เดี่ยว 64 ตัวบ่งชี้ มีความครอบคลุมสมรรถนะของครูผู้สอนเกี่ยวกับความสามารถ และความรู้เฉพาะสายงานที่จำเป็นใน การปฏิบัติหน้าที่ครูผู้สอน ซึ่งจำเป็นต้องผสมผสานองค์ประกอบทั้งหมดนี้เข้าด้วยกัน

2. ผลการวิเคราะห์โมเดลสมรรถนะครูผู้สอนตามจุดเน้นการพัฒนาผู้เรียน พบว่า โมเดลมีความสอดคล้องกับข้อมูลเชิงประจักษ์ โดยมีค่าสถิติบ่งชี้ คือ $\chi^2 = 2995.72$, $df = 1791$, $\chi^2/df = 1.67$, $GFI = .97$, $AGFI = .95$, $CFI = .99$, $RMSEA = .03$, $RMR = .02$ ด้านสมรรถนะหลักมีค่าน้ำหนักองค์ประกอบสูงสุด และด้านสมรรถนะประจำสายงาน มีค่าน้ำหนักองค์ประกอบรองลงมาตัวบ่งชี้ที่มี น้ำหนักองค์ประกอบสูงสุด ได้แก่ มีทักษะในการดูแลช่วยเหลือนักเรียน มีความสามารถในการรวบรวม จำแนก และจัดกลุ่มของสภาพ ปัญหาของผู้เรียน หมั่นหาความรู้เพิ่มเติมอยู่เสมอ ตัวบ่งชี้ที่มีน้ำหนักองค์ประกอบต่ำสุด ได้แก่ มีความรู้ในการวิจัยเพื่อพัฒนาผู้เรียน

3. ผลการวิเคราะห์ความตรงเชิงประจักษ์และความไวของตัวบ่งชี้เมื่อนำตัวบ่งชี้สมรรถนะครูผู้สอนตามจุดเน้นการพัฒนา ผู้เรียนในโรงเรียนระดับประถมศึกษาสังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐานภาคตะวันออกไปใช้กับกลุ่มผู้รู้ว่ามีสมรรถนะสูง จำนวน 30 คน และกลุ่มที่มีสมรรถนะต่ำ จำนวน 30 คน

3.1 ความตรงเชิงประจักษ์ : ผลการประเมินตนเองของครูผู้สอนกับผลการใช้ตัวบ่งชี้ที่พัฒนาขึ้นทดสอบกับกลุ่มผู้รู้ชุด มีความสัมพันธ์กันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ ($P < .05$) แสดงว่า ตัวบ่งชี้มีความตรงเชิงประจักษ์ ที่สามารถตรวจสอบสมรรถนะครูผู้สอน ที่เป็นจริงจากตัวครูผู้สอนเองได้ตรงกับการประเมินสมรรถนะของกลุ่มผู้รู้ชุด

3.2 ความไว : ผลการวิเคราะห์ความไวในการจำแนกความแตกต่างของสมรรถนะครูผู้สอน ตามจุดเน้นการพัฒนาผู้เรียน พบว่า ตัวบ่งชี้ทุกองค์ประกอบมีความไวในการจำแนกความแตกต่างของสมรรถนะครูผู้สอนตามจุดเน้นการพัฒนาผู้เรียนได้ในระดับสูง

คำสำคัญ : สมรรถนะ, จุดเน้นการพัฒนาผู้เรียน, ตัวบ่งชี้, การวิเคราะห์องค์ประกอบเชิงยืนยัน

Abstract

The purposes of the research were to develop teacher's competency indicators on student learning development in primary schools under Office of the Basic Education Commission in the Eastern Region. Checking quality of the teacher's competency indicator was developed with empirical data and analysis of empirical validity and sensitivity of the indicator.

The samples in this research was teachers 660 people were selected by Multi-stage Sampling. Instruments used a questionnaire approximately the 5-level rating scale. Analysis of the data used to calculate basic statistics and Third Order Factor Analysis using LISREL Programs.

The research found that

1. Indicator of teacher's competency indicators on student learning development in primary schools under Office of the Basic Education Commission in the Eastern Region have 2 main elements indicator, 11 sub-elements and 64 single indicator. There are extensive teacher's competency concerned abilities and specific knowledge required for the duty teacher so that is necessary to blend all elements indicator.

2. Results of Analysis indicator for teacher's competency indicators on student learning development model. Found that the model is consistent with empirical data by statistics indicate that $\chi^2 = 2995.72$, $df = 1791$, $\chi^2/df = 1.67$, GFI = .97, AGFI = .95, CFI = .99, RMSEA = .03, RMR = .02 The core competency was highest factor loading and the functional competency was the second factor loading. The indicator was highest is students care skill : compile, distinguish and integrate the student's problems and always learn more. The Indicator was lowest configuration is knowledge of research to develop students.

3. The results of analysis of empirical validity and sensitivity of the indicator when tried out with known group that high competency 30 peoples and a lower competency 30 peoples.

3.1 Empirical validity : Self-Assessment of teachers with results of used indicators were developed to test with the known group that there were a statistically significant correlation ($P < .05$) at all. The Indicators showed the empirical validity so that to testified the teacher's competency from teachers of known group.

3.2 sensitivity : The results of sensitivity analysis to distinction of teacher's competency indicators on student learning development found that indicator of all element have sensitivity is high.

Keywords : Competency/ Student Learning Development/ Indicators/ Confirmatory Factor Analysis

บทนำ

ท่ามกลางการเปลี่ยนแปลงบริบทสังคม วัฒนธรรม เศรษฐกิจ การเมืองการปกครอง วิทยาศาสตร์เทคโนโลยี และการสื่อสาร ปัจจุบัน บนโลกไร้พรมแดนที่เป็นไปอย่างต่อเนื่อง รวดเร็วและรุนแรง การศึกษายังคงเป็นกลไกสำคัญ ในการพัฒนาคุณภาพชีวิตมนุษย์และการ พัฒนาประเทศที่เชื่อมโยงกันทั่วโลก ให้สามารถดำรงชีวิตท่ามกลาง การเปลี่ยนแปลงนี้ได้ อย่างยั่งยืน ทั้งที่เป็น การศึกษาในระบบ นอกระบบและตามอัธยาศัย รวมทั้งการศึกษา ตลอดชีวิต การจัดระบบการศึกษาที่สนองตอบความต้องการของ บุคคล สังคม และประเทศชาติ มากเท่าไร หมายถึงการพัฒนา คุณภาพการเรียนรู้ของผู้เรียนให้มีศักยภาพเพิ่มขึ้นเพียงนั้น บุคคล สำคัญที่สุดในกระบวนการพัฒนาการศึกษาและการพัฒนาการเรียนรู้อยู่ ก็คือ “ครู” ครูยังคงเป็นผู้ที่มีความหมายและปัจจัยสำคัญ มากที่สุดในห้องเรียน และเป็นผู้ที่มีความ สำคัญต่อคุณภาพการศึกษา ทั้งนี้เพราะคุณภาพของผู้เรียนขึ้นอยู่กับคุณภาพของครู (McKinsey, 2007; วรากรณ์ สามโกเศศ, 2553; ดิเรก พรสีมา, 2554 อ้างถึงใน พินิสฺตา สิริรังศรี, 2557 : 6)

การจัดการศึกษาของภาคตะวันออกเฉียงเหนือประกอบด้วย 7 จังหวัด คือ จังหวัดฉะเชิงเทรา ชลบุรี ระยอง จันทบุรี ปราจีนบุรี สระแก้ว และตราด ก็ประสบปัญหาเช่นเดียวกันกับการจัดการศึกษา ในภาพรวมของประเทศและนานาชาติ กล่าวคือนับตั้งแต่ได้มีการปฏิรูปการศึกษาขึ้นในประเทศไทยตั้งแต่ปี พ.ศ.2542 และ มีการประกาศใช้ พระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ.2542 ขึ้นในประเทศ ผลการประเมินผลนักเรียนนานาชาติ (Program for International Student Assessment : PISA) และผลการทดสอบทางการศึกษาระดับชาติด้านพื้นฐาน (Ordinary National Education Test : O-NET) ซึ่งผลจากการทดสอบดังกล่าว นักเรียนไทยมีผลการทดสอบอยู่ในระดับที่ น่าเป็นห่วง เนื่องจากโดยภาพรวม มีคะแนนต่ำกว่าค่าเฉลี่ยระดับนานาชาติและระดับประเทศ ข้อมูลดังกล่าวสะท้อนถึงระบบการจัดการศึกษาของประเทศที่ต้องเตรียม คนในยุคที่มีการแข่งขันทางเศรษฐกิจระหว่างประเทศค่อนข้างมาก จึงทำให้ทุกภาคส่วนได้มุ่งให้ความสนใจเกี่ยวกับระบบการจัดการ ศึกษาของประเทศมากขึ้น (บัญชา แสนทวี. 2014 : Online) สำหรับ ปัญหาของผลผลิตทางการศึกษา นักวิชาการไทยได้วิพากษ์ถึง สาเหตุในทำนองเดียวกันว่าเกิดจากคุณภาพของครู (เกรียงศักดิ์ เจริญวงศ์ศักดิ์, 2551 อ้างถึงใน พินิน แดงจวง, 2554) ครูมีทัศนคติ ที่ไม่ดีต่อการเป็นครู การพัฒนาการสอนของครูไม่ทันต่อการ เปลี่ยนแปลง ครูไม่สามารถสนองตอบต่อหลักสูตรที่เปลี่ยนแปลง ไปได้ นอกจากนี้สภาการศึกษาได้สรุปว่าปัญหาของการศึกษาอยู่ที่สมรรถนะของครู (วิทยากร เชียงกูล. 2556 : Online)

ดังนั้นหากต้องการพัฒนาคุณภาพการศึกษาของโรงเรียน ประถมศึกษาในภาคตะวันออกเฉียงเหนือให้ผู้เรียนมีคุณภาพมาตรฐานตาม จุดเน้นการพัฒนาผู้เรียน ครูผู้สอนจำเป็นต้องได้รับการพัฒนา สมรรถนะให้สูงขึ้นเพื่อตอบสนองความต้องการของสังคม การพัฒนาตัวบ่งชี้สมรรถนะครูผู้สอนตามจุดเน้นการพัฒนา

ผู้เรียนจะให้ประโยชน์ในการตรวจสอบและประเมินสมรรถนะ ครูผู้สอน และจะทำให้ได้ข้อมูลเพื่อใช้เป็นแนวทางในการกำหนด นโยบายและวางแผนพัฒนาสมรรถนะครูผู้สอนอันจะส่งผลถึง คุณภาพมาตรฐานผู้เรียนตามจุดเน้นการพัฒนาผู้เรียนด้านความ สามารถ ทักษะ และคุณลักษณะ ให้สูงขึ้นด้วย ทั้งนี้เพราะการพัฒนา คุณภาพการศึกษานั้นมีผลมาจากปัจจัยป้อนซึ่งก็คือสมรรถนะ ครูผู้สอน

ผู้วิจัยจึงมีความประสงค์ที่จะทำการศึกษาค้นคว้าเพื่อหาตัวบ่งชี้ สมรรถนะครูผู้สอนตามจุดเน้นการพัฒนาผู้เรียนในโรงเรียน ระดับประถมศึกษา สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษา ขั้นพื้นฐาน ภาคตะวันออกเฉียงเหนือเพื่อประโยชน์ต่อการพัฒนาคุณภาพ การศึกษาของภาคตะวันออกเฉียงเหนือต่อไป

วัตถุประสงค์การวิจัย

1. เพื่อพัฒนาตัวบ่งชี้สมรรถนะครูผู้สอนตามจุดเน้น การพัฒนาผู้เรียนในโรงเรียนระดับประถมศึกษา สังกัดสำนักงาน คณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน ภาคตะวันออกเฉียง
2. เพื่อตรวจสอบคุณภาพของตัวบ่งชี้สมรรถนะครูผู้สอน ที่ผู้วิจัยพัฒนาขึ้นตามจุดเน้นการพัฒนาผู้เรียน ในโรงเรียนระดับ ประถมศึกษา สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน ภาคตะวันออกเฉียงเหนือกับข้อมูลเชิงประจักษ์
3. เพื่อวิเคราะห์ความตรงเชิงประจักษ์และความไวของ ตัวบ่งชี้ เมื่อนำตัวบ่งชี้สมรรถนะครูผู้สอนตามจุดเน้นการพัฒนา ผู้เรียนในโรงเรียนระดับประถมศึกษา สังกัดสำนักงานคณะกรรมการ การศึกษาขั้นพื้นฐานภาคตะวันออกเฉียงเหนือ ไปใช้

กรอบแนวคิดในการวิจัย

ในการวิจัยครั้งนี้ผู้วิจัยได้ศึกษาตัวบ่งชี้จากแนวคิด ทฤษฎี เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้องเพื่อสร้างเป็นโมเดลการวัดสมรรถนะ ครูผู้สอนตามจุดเน้นการพัฒนาผู้เรียนซึ่งประกอบด้วย สมรรถนะหลัก (Core Competency) 5 สมรรถนะ และสมรรถนะประจำสายงาน (Functional Competency) 6 สมรรถนะ (สำนักงานคณะกรรมการ การศึกษาขั้นพื้นฐาน, 2553) ดังรายละเอียดต่อไปนี้

1. สมรรถนะหลัก (CC) ประกอบด้วย 5 สมรรถนะ ได้แก่ การมุ่งผลสัมฤทธิ์ในการปฏิบัติงาน(WAM) การบริการที่ดี (SM) การพัฒนาตนเอง (SED) การทำงานเป็นทีม (TW) การทำงานเป็น ทีมจริยธรรม และจรรยาบรรณวิชาชีพครู (TEI)
2. สมรรถนะประจำสายงาน (FC) ประกอบด้วย 6 สมรรถนะ ได้แก่ การบริหารหลักสูตรและการจัดการเรียนรู้ (CLM) การพัฒนาผู้เรียน (SD) การบริหารจัดการชั้นเรียน (CM) การวิเคราะห์สังเคราะห์ และการวิจัยเพื่อพัฒนาผู้เรียน (ASCR) ภาวะผู้นำครู (TL) การสร้างความสัมพันธ์และความร่วมมือกับ ชุมชนเพื่อการจัดการเรียนรู้ (RCBL)

อุปกรณ์และวิธีดำเนินการวิจัย

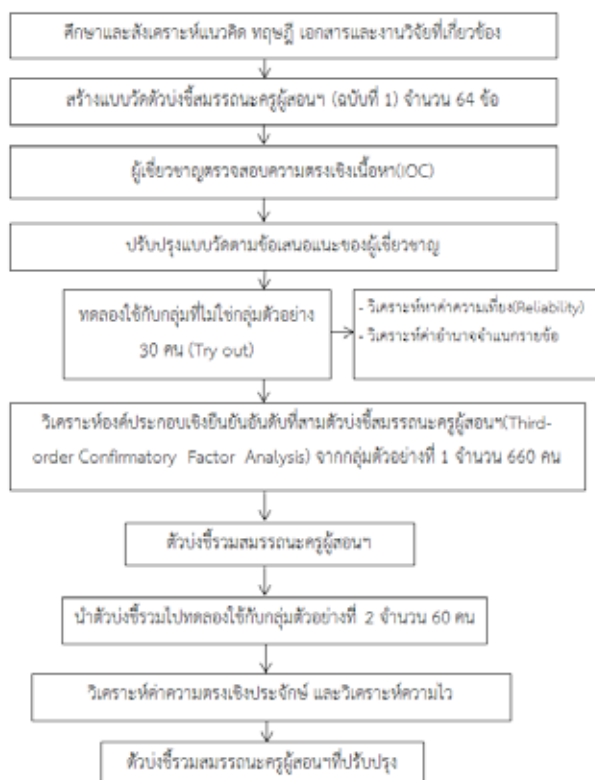
กำหนดประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

ประชากรที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ได้แก่ ครูผู้สอนสังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน ภาคตะวันออก ปีการศึกษา 2556 จำนวน 11,667 คน

กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ ได้แก่ กลุ่มตัวอย่างที่ 1 ครูผู้สอนในโรงเรียนสังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน ภาคตะวันออก ในปีการศึกษา 2556 จำนวน 660 คน ได้มาโดยการสุ่มแบบหลายขั้นตอน (Multi-Stage Random Sampling) และกลุ่มตัวอย่างที่ 2 ครูผู้สอนในโรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา สระแก้ว เขต 1 ในปีการศึกษา 2556 ที่เป็นกลุ่มรู้ชัดว่ามีสมรรถนะสูงจำนวน 30 คน และกลุ่มที่มีสมรรถนะต่ำ จำนวน 30 คน ได้มาด้วยวิธีการสุ่มตัวอย่างโดยเพิ่มจำนวนแบบลูกโซ่ (snowball technique)

วิธีดำเนินการวิจัย

ผู้วิจัยดำเนินการวิจัยเป็นขั้นตอนตามแผนภาพที่ 1 ดังนี้

แผนภาพที่ 1 ขั้นตอนการวิจัย

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยในครั้งนี้เป็นแบบวัดเกี่ยวกับตัวบ่งชี้รวมสมรรถนะครูผู้สอนตามจุดเน้นการพัฒนาผู้เรียนในโรงเรียนระดับประถมศึกษา สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน ภาคตะวันออก ที่ผู้วิจัยพัฒนาขึ้นจากการศึกษาแนวคิด ทฤษฎี และวรรณกรรมที่เกี่ยวข้อง ซึ่งมีโครงสร้างดังนี้

ตอนที่ 1 สอบถามข้อมูลพื้นฐานทั่วไป มีลักษณะเป็นแบบตรวจสอบรายการ (Check list)

ตอนที่ 2 สอบถามเกี่ยวกับตัวบ่งชี้สมรรถนะครูผู้สอนตามจุดเน้นการพัฒนาผู้เรียนจำนวน 64 ข้อ มีลักษณะเป็นแบบวัดชนิดมาตราส่วนประมาณค่า (Rating Scale) 5 ระดับ คือมากที่สุด มาก ปานกลาง น้อย และน้อยที่สุด

การตรวจสอบคุณภาพเครื่องมือปรากฏผล ดังนี้

1. ดัชนีความสอดคล้องระหว่างข้อคำถามกับพฤติกรรมบ่งชี้ (IOC) ของตัวบ่งชี้อยู่ระหว่าง .60 - 1.00
2. การวิเคราะห์หาค่าอำนาจจำแนกรายข้อโดยการหาค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ระหว่างคะแนนแต่ละข้อกับคะแนนรวมทั้งฉบับของแบบวัด โดยใช้เกณฑ์ค่า r ต้องมีค่าไม่ต่ำกว่า .20 ขึ้นไปซึ่งได้ค่าอำนาจจำแนกรายข้อ อยู่ระหว่าง .247 - .794
3. การหาค่าความเที่ยง (Reliability) ของแบบวัดทั้งฉบับโดยใช้สัมประสิทธิ์แอลฟาของครอนบาค (α -Coefficient) มีค่าความเที่ยงอยู่ระหว่าง .709 - .857

สถิติและการวิเคราะห์

1. วิเคราะห์ค่าสถิติพื้นฐานของกลุ่มตัวอย่างจากแบบสอบถาม โดยใช้โปรแกรมคอมพิวเตอร์เพื่อคำนวณค่าเฉลี่ย ค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน ของแบบสอบถาม
2. วิเคราะห์องค์ประกอบเชิงยืนยันอันดับที่สามด้วยโปรแกรม LISREL
3. วิเคราะห์ความตรงเชิงประจักษ์ของตัวบ่งชี้ โดยการคำนวณหาค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์
4. วิเคราะห์ความไวตัวบ่งชี้สมรรถนะครูผู้สอนโดยการใช้ตารางจัดพวก ของ Wendy L. Hurley, Craig R. Denegar and Jay Hertel. (2011 : 225-228)

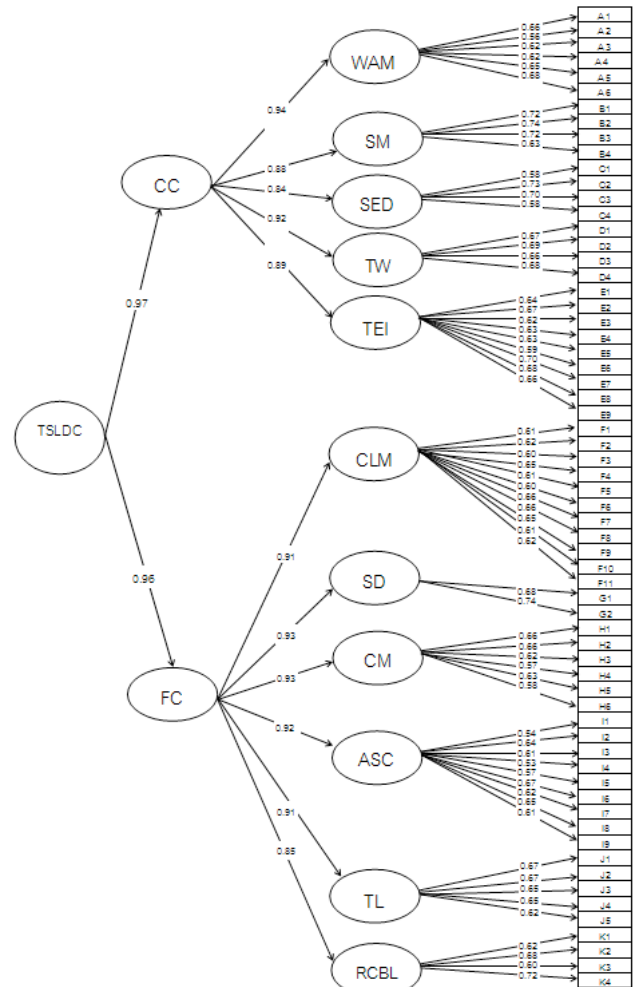

ผลการวิจัย

1. ผลการพัฒนาตัวบ่งชี้รวมสมรรถนะครูผู้สอนตามจุดเน้น การพัฒนาผู้เรียนในโรงเรียนระดับประถมศึกษา สังกัดสำนักงาน คณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐานภาคตะวันออก พบว่า ประกอบด้วย ตัวบ่งชี้ย่อย 64 ตัวบ่งชี้ จำแนกเป็นตัวบ่งชี้ที่เป็นองค์ประกอบหลัก 2 องค์ประกอบ ได้แก่ องค์ประกอบด้านสมรรถนะหลัก ซึ่งจำแนก เป็นตัวบ่งชี้ที่เป็นองค์ประกอบย่อย 5 องค์ประกอบ ได้แก่ การมุ่ง ผลสัมฤทธิ์ในการปฏิบัติงาน มี 6 ตัวบ่งชี้ย่อย การบริการที่ดี มี 4 ตัวบ่งชี้ย่อย การพัฒนาตนเอง มี 4 ตัวบ่งชี้ย่อย การทำงานเป็น ทีมมี 4 ตัวบ่งชี้ย่อย จริยธรรมและจรรยาบรรณวิชาชีพครู มี 9 ตัว บ่งชี้ย่อย และองค์ประกอบด้านสมรรถนะประจำสายงาน ซึ่งจำแนก เป็นตัวบ่งชี้ที่เป็นองค์ประกอบย่อย 6 องค์ประกอบ ได้แก่ การบริหาร หลักสูตรและการจัดการเรียนรู้ มี 11 ตัวบ่งชี้ย่อย การพัฒนาผู้เรียน มี 2 ตัวบ่งชี้ย่อย การบริหารจัดการชั้นเรียน มี 6 ตัวบ่งชี้-ย่อย การวิเคราะห์ สังเคราะห์และการวิจัยเพื่อพัฒนาผู้เรียนมี 9 ตัว บ่งชี้ย่อย ภาวะผู้นำครู มี 5 ตัวบ่งชี้ย่อย และการสร้างความสัมพันธ์ และความร่วมมือกับชุมชนเพื่อการจัดการเรียนรู้ มี 4 ตัวบ่งชี้ย่อย

ตัวบ่งชี้ย่อยทั้ง 64 ตัวบ่งชี้ มีค่าเฉลี่ยอยู่ในระดับสูง โดยมี ค่าเฉลี่ยอยู่ระหว่าง 4.30 - 3.91 ตัวบ่งชี้ย่อยที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุดคือ มีเมตตากฎหมายและมีความสัมพันธ์ที่ดีต่อผู้เรียน ส่วนตัวบ่งชี้ย่อย ที่มีค่าเฉลี่ยต่ำสุดคือ เป็นผู้นำทางวิชาการ ทั้งนี้ตัวบ่งชี้ย่อยทุกตัว มีส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานต่ำ โดยมีค่าอยู่ระหว่าง .83 - .66

2. ผลการตรวจสอบคุณภาพของตัวบ่งชี้สมรรถนะครู ผู้สอนที่ผู้วิจัยพัฒนาขึ้นกับข้อมูลเชิงประจักษ์ พบว่า โมเดลมีความสอดคล้องกับข้อมูลเชิงประจักษ์ โดยพิจารณาจากค่าไค-สแควร์ (χ^2) เท่ากับ 2995.72 ท้องศาอิสระ (df) เท่ากับ 1791 ดัชนีวัด ความกลมกลืนระหว่างโมเดลกับข้อมูลเชิงประจักษ์ในรูปของค่า ไค-สแควร์สัมพัทธ์ (χ^2/df) เท่ากับ 1.67 ดัชนีวัดระดับความ กลมกลืน (GFI) เท่ากับ .97 ดัชนีวัดระดับความกลมกลืนที่ปรับแก้ แล้ว (AGFI) เท่ากับ .95 ค่าดัชนีเปรียบเทียบระดับความกลมกลืน (CFI) เท่ากับ .99 ค่าความคลาดเคลื่อนในการประมาณค่า พารามิเตอร์ (RMSEA) เท่ากับ .03 และดัชนีรากของค่าเฉลี่ย กำลังสองของส่วนที่เหลือ (RMR) เท่ากับ .02

Chi-Square = 2995.72, df = 1791, P-value = 0.000, RMSEA = 0.032

แผนภาพที่ 2 การวิเคราะห์องค์ประกอบเชิงยืนยัน อันดับที่ สามของโมเดลสมรรถนะครูผู้สอน ตามจุดเน้น การพัฒนาผู้เรียน

3. ผลการวิเคราะห์ความตรงเชิงประจักษ์และความไวของ ตัวบ่งชี้ เมื่อนำตัวบ่งชี้สมรรถนะครูผู้สอนตามจุดเน้นการพัฒนาผู้ เรียนในโรงเรียนระดับประถมศึกษา สังกัดสำนักงานคณะกรรมการ การศึกษาขั้นพื้นฐานภาคตะวันออก ไปใช้

3.1 การวิเคราะห์ความตรงเชิงประจักษ์โดยการวิเคราะห์ ค่าสหสัมพันธ์เพื่อวิเคราะห์ความสอดคล้อง ระหว่างคะแนนรวม รายองค์ประกอบจากการประเมินตนเองของกลุ่มตัวอย่างที่เป็น กลุ่มรู้ตัวว่ามีสมรรถนะสูง และกลุ่มที่มีสมรรถนะต่ำ พบว่า คะแนน รวมองค์ประกอบสมรรถนะครูผู้สอนตามจุดเน้นการพัฒนาผู้เรียน ด้านการมุ่งผลสัมฤทธิ์ ในการปฏิบัติงาน การบริการที่ดี การพัฒนา ตนเอง การทำงานเป็นทีม จริยธรรม และจรรยาบรรณวิชาชีพครู การบริหารหลักสูตรและการจัดการเรียนรู้ การพัฒนาผู้เรียน การบริหารจัดการชั้นเรียน การวิเคราะห์ สังเคราะห์ และการวิจัย เพื่อพัฒนาผู้เรียน ภาวะผู้นำครู และการสร้างความสัมพันธ์และ ความร่วมมือกับชุมชนเพื่อการจัดการเรียนรู้ มีความสอดคล้องกัน อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 และเมื่อพิจารณาตัวบ่งชี้ย่อย

ในแต่ละองค์ประกอบ พบว่า มีความสอดคล้องกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 เช่นเดียวกัน

3.2 การวิเคราะห์ความไวต่อปัจจัยของแบบประเมินสมรรถนะครูผู้สอนตามจุดเน้นการพัฒนาผู้เรียน จากการประเมินตนเองและการประเมินระดับสมรรถนะของกลุ่มครูที่เป็นกลุ่มรู้ชัดว่ามีสมรรถนะสูง และกลุ่มที่มีสมรรถนะต่ำ ตามสูตรการคำนวณความไวโดยใช้ตารางจัดพวง (Contingency Table) แบบ 2X2 พบว่าแบบประเมินสมรรถนะครูผู้สอนตามจุดเน้นการพัฒนาผู้เรียนทั้งฉบับและสมรรถนะรายด้านมีความสามารถในการจำแนกความแตกต่างสมรรถนะครูผู้สอนได้ โดยมีค่าความไวทั้งฉบับเท่ากับ .97 ด้านการมุ่งผลสัมฤทธิ์ในการปฏิบัติงานมีค่าความไวเท่ากับ .90 ด้านการบริการที่ดีมีค่าความไวเท่ากับ .87 ด้านการพัฒนาตนเองมีค่าความไวเท่ากับ .90 ด้านการทำงานเป็นทีม มีค่าความไวเท่ากับ .93 ด้านจริยธรรม และจรรยาบรรณวิชาชีพครูมีค่าความไวเท่ากับ .87 ด้านการบริหารหลักสูตรและการจัดการเรียนรู้มีค่าความไวเท่ากับ .93 ด้านการพัฒนาผู้เรียนมีค่าความไวเท่ากับ .87 ด้านการบริหารจัดการ ชั้นเรียนมีค่าความไวเท่ากับ .80 ด้านการวิเคราะห์ สังเคราะห์ และการวิจัยเพื่อพัฒนาผู้เรียนมีค่าความไวเท่ากับ .97 ด้านภาวะผู้นำครูมีค่าความไวเท่ากับ .73 ด้านการสร้างความสัมพันธ์และความร่วมมือกับชุมชนเพื่อการจัดการเรียนรู้มีค่าความไวเท่ากับ .87 ซึ่งสามารถสรุปค่าความไวของตัวบ่งชี้รวมและค่าความไวของตัวบ่งชี้ย่อยทุกตัวได้ในระดับสูง

สรุปและอภิปรายผลการวิจัย

1. ตัวบ่งชี้สมรรถนะครูผู้สอนตามจุดเน้นการพัฒนาผู้เรียน ในโรงเรียนระดับประถมศึกษาสังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐานภาคตะวันออก

ผลการพัฒนาตัวบ่งชี้ได้องค์ประกอบที่เกี่ยวข้อง 2 ด้าน ได้แก่ ด้านสมรรถนะหลัก และด้านสมรรถนะประจำสายงาน ซึ่งในแต่ละด้านมีองค์ประกอบย่อย 5 และ 6 องค์ประกอบตามลำดับ โดยทั้ง 2 ด้านมีตัวบ่งชี้โดยรวมทั้งสิ้น 64 ตัวบ่งชี้ ด้านสมรรถนะหลักมี 5 องค์ประกอบ ได้แก่ 1) การมุ่งผลสัมฤทธิ์ในการปฏิบัติงาน มี 6 ตัวบ่งชี้ คือ ความมุ่งมั่นและตั้งใจปฏิบัติงาน มีความรอบรู้ทางด้านวิชาการ มีหลักการและเหตุผล ทำงานเป็นระบบมีขั้นตอน มีความสามารถในการใช้คำถามให้นักเรียนคิดหาเหตุผลจนได้แนวคิดใหม่และสร้างองค์ความรู้ได้เอง มีไหวพริบปฏิภาณในการแก้ปัญหา รู้และเข้าใจปรัชญาและเป้าหมายการจัดการศึกษา 2) การบริการที่ดี มี 4 ตัวบ่งชี้ คือ สนใจและเอาใจใส่นักเรียน มีทักษะในการดูแลช่วยเหลือนักเรียน มุ่งมั่นตั้งใจสอน ให้บริการด้วยความเต็มอกเต็มใจ 3) การพัฒนาตนเอง มี 4 ตัวบ่งชี้ คือ มีความสามารถในการผลิตสื่อหลากหลาย หมั่นหาความรู้เพิ่มเติม

อยู่เสมอ มีความกระตือรือร้นที่จะเรียนรู้สิ่งใหม่ๆ อยู่เสมอ มีความสามารถในการสืบค้นข้อมูลผ่านเครือข่ายอินเทอร์เน็ตเพื่อพัฒนาการจัดการเรียนรู้ 4) การทำงานเป็นทีม มี 4 ตัวบ่งชี้ คือ แลกเปลี่ยนเรียนรู้ประสบการณ์กับเพื่อนครู ให้เกียรติ ยกย่องชมเชยเพื่อนครู รับฟังความคิดเห็นและ ตอบสนองผู้อื่นได้อย่างเหมาะสมสร้างสัมพันธภาพที่ดีกับเพื่อนครู 5) จริยธรรม และจรรยาบรรณวิชาชีพครู มี 9 ตัวบ่งชี้ คือ มีเจตคติที่ดีต่ออาชีพครู มีเมตตากรุณา และมีความสัมพันธ์ที่ดีต่อผู้เรียน ความยึดหยุ่นควบคุมอารมณ์ได้ดี เป็นแบบอย่างที่ดีในการใช้สิทธิและไม่ละเมิดสิทธินักเรียน รักและเห็นคุณค่าในตัวผู้เรียน แต่งกายสุภาพและมีมารยาททางสังคมที่ดี เสียสละตนอุทิศตนเพื่อประโยชน์ต่อวิชาชีพ ยึดมั่นในอุดมการณ์ของวิชาชีพ และมีความเป็นกัลยาณมิตรต่อเพื่อนร่วมงานทุกคน

ตัวบ่งชี้ด้านสมรรถนะหลักจากการสังเคราะห์แนวคิด ทฤษฎี เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้องนี้ครอบคลุมสมรรถนะครูผู้สอนในเรื่องความสามารถสำคัญที่ครูผู้สอนตามจุดเน้นการพัฒนาผู้เรียนจำเป็นต้องมี หรือต้องทำเพื่อให้บรรลุผลตามเป้าหมายที่ตั้งไว้ นั่นคือการพัฒนาคุณภาพผู้เรียน ซึ่งจำเป็นต้องผสมผสานองค์ประกอบทั้ง 5 ด้านร่วมกัน การสร้างตัวบ่งชี้ในองค์ประกอบนี้สอดคล้องกับการศึกษาของ ปาริชาติ สันติเลวเวช (2556 : 64-66) ที่ได้ศึกษาสมรรถนะหลักของครูตามเกณฑ์ตัวบ่งชี้สมรรถนะครูไทย สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐานของกลุ่มโรงเรียนบางละมุง 1 สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาชลบุรี เขต 3 พบว่า สมรรถนะหลักของครูที่ปฏิบัติงานโดยรวมและรายด้านอยู่ในระดับมากที่สุดทุกด้าน

ตัวบ่งชี้ด้านสมรรถนะประจำสายงาน ผลการสังเคราะห์ได้องค์ประกอบย่อยจำนวน 6 องค์ประกอบ ได้แก่ 1) การบริหารหลักสูตรและการจัดการเรียนรู้ มีตัวบ่งชี้จำนวน 11 ตัว ประกอบด้วย มีความรู้ความสามารถในการสร้างและพัฒนาหลักสูตร รู้ทฤษฎี/เทคนิค/กลวิธีการสอน มีความสามารถในการวัดและประเมินผลการเรียนรู้ มีความรู้ความสามารถหลักและกฎเกณฑ์ทางภาษาไทย มีความสามารถในการสำรวจและวิเคราะห์สภาพปัญหา เปิดโอกาสให้ผู้เรียนปรับปรุงผลงาน มีทักษะการยกตัวอย่างและเปรียบเทียบ ได้ชัดเจน ขำนาญการจัดการเรียนรู้เพื่อส่งเสริมการคิด มีความรู้เกี่ยวกับหลักการสอนฟังพูดอ่านเขียน เข้าใจเนื้อหาหลักสูตร การฟังพูดอ่านเขียน และมีความรู้ความสามารถ ในการออกแบบการเรียนรู้ 2) การพัฒนาผู้เรียน มีตัวบ่งชี้จำนวน 2 ตัว ประกอบด้วย มีความสามารถในการสอนทักษะชีวิต และมีความสามารถในการรวบรวมจำแนกและจัดกลุ่มของสภาพปัญหาของผู้เรียน 3) การบริหารจัดการชั้นเรียน มีตัวบ่งชี้จำนวน 6 ตัว ประกอบด้วย มีการเตรียมความพร้อมก่อนสอน สร้างบรรยากาศเชิงบวกในการเรียนรู้ มีทักษะการเสริมแรง จัดสภาพแวดล้อมในห้องเรียนให้เหมาะสม มีความสามารถในการสร้างความไว้วางใจให้กับนักเรียน

ส่งเสริมปฏิสัมพันธ์ระหว่างครูกับนักเรียนและนักเรียนกับนักเรียน

4) การวิเคราะห์ สังเคราะห์ และการวิจัยเพื่อพัฒนาผู้เรียน มีตัวบ่งชี้จำนวน 9 ตัว ประกอบด้วย มีความสามารถในการวิเคราะห์ ความสามารถผู้เรียน ปรับปรุงแก้ไขปัญหาการเรียนรู้ของผู้เรียน มีความรู้เกี่ยวกับจิตวิทยาเด็ก มีความรู้ในการวิจัยเพื่อพัฒนาผู้เรียน มีความสามารถในการเลือกใช้สื่อเทคโนโลยีและนวัตกรรมได้เหมาะสม ใช้หลักจิตวิทยาในการจัดการเรียนรู้ สามารถนำผลการวิจัยไปใช้ในการจัดการเรียนรู้ วิเคราะห์สาเหตุของปัญหาเกี่ยวกับนักเรียนที่เกิดขึ้นในชั้นเรียนเพื่อกำหนดทางเลือกในการแก้ไขปัญห และสามารถทำวิจัยในชั้นเรียนเพื่อพัฒนาผู้เรียนได้ 5) ภาวะผู้นำครู มีตัวบ่งชี้จำนวน 6 ตัว ประกอบด้วย เปิดโอกาสให้ผู้เรียนมีส่วนร่วมในการเรียนรู้ มีความฉลาด ทางอารมณ์ มีความมั่นใจในตนเอง เป็นผู้นำทางวิชาการ และเปิดโอกาสให้ผู้เรียนแสดงความคิดเห็น 6) การสร้างความสัมพันธ์และความร่วมมือกับชุมชนเพื่อการจัดการเรียนรู้ มีตัวบ่งชี้จำนวน 4 ตัว ประกอบด้วย มีสัมพันธ์ภาพที่ดีกับผู้ปกครอง และชุมชน เปิดโอกาสให้ผู้ที่มีส่วนเกี่ยวข้องเข้าร่วมวางแผนการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ของผู้เรียน จัดกิจกรรมการเรียนรู้ที่ให้ผู้ชมในท้องถิ่นเข้ามามีส่วนร่วม และสร้างเครือข่ายความร่วมมือระหว่างครู ผู้ปกครองและชุมชน

ผลการสร้างตัวบ่งชี้สมรรถนะครูผู้สอนตามจุดเน้นการพัฒนาผู้เรียนในด้านสมรรถนะประจำสายงานนี้มีความครอบคลุมสมรรถนะของครูผู้สอนเกี่ยวกับความรู้เฉพาะสายงานที่จำเป็นของครูในการปฏิบัติหน้าที่ครูผู้สอน ซึ่งจำเป็นต้องผสมผสานทั้ง 6 องค์ประกอบนี้เข้าด้วยกัน เพราะผู้ที่ปฏิบัติหน้าที่ครูผู้สอนได้นั้นต้องมีความรู้เกี่ยวกับการบริหารหลักสูตรและการจัดการเรียนรู้ มีทักษะในการพัฒนาผู้เรียน การบริหารจัดการชั้นเรียน การวิเคราะห์ สังเคราะห์ และการวิจัยเพื่อพัฒนาผู้เรียน และมีคุณลักษณะสำคัญคือต้องมีภาวะผู้นำครู และมีความสามารถในการสร้างความสัมพันธ์และความร่วมมือกับชุมชนเพื่อการจัดการเรียนรู้ จะขาดองค์ประกอบด้านใดด้านหนึ่งไม่ได้เนื่องจากวิชาชีพครูนั้นเป็นวิชาชีพเฉพาะที่มีความสำคัญ และมีบทบาทมากในการพัฒนาคน พัฒนาชาติ ซึ่งการสร้างตัวบ่งชี้ ในองค์ประกอบนี้สอดคล้องกับการศึกษาของ วรณชัย จองแก (2554 : 109 - 112) ที่ได้ศึกษาการปฏิบัติตามสมรรถนะประจำสายงานของครูโรงเรียนวังเหนือวิทยา อำเภอลำปาง ผลการศึกษาพบว่า การปฏิบัติตามสมรรถนะด้านการบริหารหลักสูตรและการจัดการเรียนรู้ ครูมีการสร้างและนำเครื่องมือวัดและประเมินผลไปใช้อย่างถูกต้องเหมาะสม สมรรถนะด้านการพัฒนาผู้เรียน ครูมีการสอดแทรกคุณธรรม จริยธรรมแก่ผู้เรียนในการจัดการเรียนรู้ ในชั้นเรียน สมรรถนะด้านการบริหารจัดการชั้นเรียน ครูมีการพัฒนานักเรียนด้านระเบียบวินัยโดยการสร้างวินัยเชิงบวกในชั้นเรียน สมรรถนะด้านการวิเคราะห์ สังเคราะห์ และการวิจัยเพื่อพัฒนาผู้เรียน ครูมี

การจำแนกและจัดกลุ่มของสภาพปัญหาเกี่ยวกับนักเรียนเพื่อสะดวกต่อการนำไปใช้ สมรรถนะด้านภาวะผู้นำครู ครูเห็นคุณค่าให้ความสำคัญในความคิดเห็นหรือผลงาน และให้เกียรติแก่ผู้อื่น สมรรถนะด้านการสร้างความสัมพันธ์และความร่วมมือกับชุมชนเพื่อการจัดการเรียนรู้ ครูมีการเปิดโอกาสให้ผู้มีส่วนเกี่ยวข้องให้มีส่วนร่วมวางแผนการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ในระดับชั้นเรียน

ทั้งนี้ ในการวิจัยครั้งนี้ได้มีการตรวจสอบคุณภาพทั้งการตรวจสอบคุณภาพในขั้นเบื้องต้นและการวิเคราะห์โมเดลสมการโครงสร้าง ในส่วนของการตรวจสอบขั้นต้นมีการตรวจสอบความตรงเชิงเนื้อหาโดยกลุ่มผู้เชี่ยวชาญ จากนั้นนำไปทดลองใช้กับกลุ่มครูผู้สอนที่ไม่ใช่กลุ่มตัวอย่างเพื่อตรวจสอบค่าอำนาจจำแนกและความเที่ยงของตัวบ่งชี้ ในลักษณะของการตรวจสอบคุณภาพเครื่องมือวิจัย ผลการตรวจสอบใช้เป็นหลักฐานอย่างหนึ่งที่สะท้อนคุณภาพของ ตัวบ่งชี้ในเบื้องต้น ผลการตรวจสอบคุณภาพทั้ง 2 ด้านพบว่าตัวบ่งชี้ทุกตัวมีค่าดัชนีความตรงเชิงเนื้อหา (IOC) อยู่ระหว่าง .60 - 1.00 ค่าอำนาจจำแนกอยู่ระหว่าง .247 - .794 และการวัดตัวแปรแฝงทุกตัวมีค่าความเที่ยงสูง (Cronbach's Alpha Coefficient อยู่ระหว่าง .709 - .857) ผลการตรวจสอบทั้ง 3 ส่วนนี้สะท้อนให้เห็นว่าตัวบ่งชี้ที่สร้างขึ้นมีความน่าเชื่อถือ และมีคุณภาพองค์ประกอบและตัวบ่งชี้ทุกตัวมีความสอดคล้องสัมพันธ์กัน และตัวบ่งชี้สามารถบ่งบอกถึงสภาพหรือสมรรถนะครูผู้สอนตามจุดเน้นการพัฒนาผู้เรียนได้ตรง

2. คุณภาพของตัวบ่งชี้สมรรถนะครูผู้สอนที่ผู้วิจัยพัฒนาขึ้นตามจุดเน้นการพัฒนาผู้เรียนในโรงเรียนระดับประถมศึกษาสังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐานภาคตะวันออกกับข้อมูลเชิงประจักษ์ ผลการตรวจสอบเชิงยืนยันโมเดลสมรรถนะครูผู้สอนตามจุดเน้นการพัฒนาผู้เรียน พบว่า โมเดลมีความสอดคล้องกับข้อมูลเชิงประจักษ์ แสดงให้เห็นว่า การพัฒนาตัวบ่งชี้สมรรถนะครูผู้สอนตามจุดเน้นการพัฒนาผู้เรียน ระหว่างสมรรถนะที่ปรากฏในกรอบแนวคิด ทฤษฎีกับสมรรถนะที่เป็นจริงของครูผู้สอนมีความสอดคล้องสัมพันธ์กันหรือเป็นสิ่งเดียวกัน สอดคล้องกับผลวิเคราะห์ของสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน (2553 : 41-42) ที่ได้ประเมินสมรรถนะครูตามโครงการยกระดับคุณภาพครูทั้งระบบ ผลการตรวจสอบเชิงยืนยันโมเดลสมรรถนะในการปฏิบัติงานของครูผู้สอนในระดับการศึกษาขั้นพื้นฐาน พบว่า โมเดลมีความสอดคล้องกับข้อมูลเชิงประจักษ์

นอกจากนี้ ผลการวิเคราะห์องค์ประกอบเชิงยืนยันในการวิจัยครั้งนี้ยังพบว่า องค์ประกอบสมรรถนะครูผู้สอนตามจุดเน้นการพัฒนาผู้เรียนทั้ง 2 ด้าน ได้แก่ ด้านสมรรถนะหลัก และด้านสมรรถนะประจำสายงาน อธิบายความแปรปรวนของสมรรถนะครูผู้สอนตามจุดเน้นการพัฒนาผู้เรียนได้ไม่เท่ากันนั่นคือด้านสมรรถนะหลักมีค่าน้ำหนักองค์ประกอบสูงสุด (.97) และด้านสมรรถนะประจำ

สายงานมีค่าน้ำหนักองค์ประกอบรองลงมา (.96) ซึ่งค่าน้ำหนักดังกล่าวสะท้อนให้เห็นว่า ความแปรปรวนของตัวบ่งชี้สมรรถนะครูผู้สอนตามจุดเน้นการพัฒนาผู้เรียนเกิดจากองค์ประกอบด้านสมรรถนะหลักมากกว่าด้านสมรรถนะประจำสายงาน แต่ก็มี ความใกล้เคียงกันสูง นั้นแสดงว่าสมรรถนะครูผู้สอนตามจุดเน้นการพัฒนาผู้เรียนจะต้องมีองค์ประกอบทั้งสองด้านครบถ้วน นั่นคือ ถ้าครูผู้สอนสามารถผสมผสานองค์ประกอบทั้งด้านสมรรถนะหลัก และด้านสมรรถนะประจำสายงานเข้าด้วยกัน ครูผู้สอนก็จะสามารถพัฒนาตนเองให้เป็นครูที่มีสมรรถนะตามจุดเน้นการพัฒนาผู้เรียน ได้โดยง่าย ซึ่งเป็นการยืนยันได้ว่าการพัฒนาสมรรถนะครูผู้สอนนั้น ควรพัฒนาครูทั้งด้านสมรรถนะหลัก และด้านสมรรถนะประจำสายงานควบคู่กันไป (สุรศักดิ์ ปาเฮ. 2015 : Online)

ในส่วนของตัวบ่งชี้เดียวทั้ง 64 ตัวบ่งชี้ พบว่า ตัวบ่งชี้ที่มี น้ำหนักองค์ประกอบสูงสุด ได้แก่ มีทักษะในการดูแลช่วยเหลือ นักเรียน (.74) หมั่นหาความรู้เพิ่มเติมอยู่เสมอ (.74) มีความสามารถในการรวบรวม จำแนกและจัดกลุ่มของสภาพปัญหาของ ผู้เรียน (.74) ซึ่งเป็นลักษณะที่มีค่อนข้างสูงในตัวครู ตัวบ่งชี้ใน แต่ละองค์ประกอบนี้เป็นปัจจัยสำคัญ ที่ช่วยสนับสนุนให้เกิด สมรรถนะในตัวครูผู้สอน ดังนั้นในการพัฒนาครูให้มีสมรรถนะ ตามจุดเน้นการพัฒนาผู้เรียนควรนำตัวบ่งชี้เหล่านี้มาใช้เป็น องค์ประกอบนำซึ่งจะช่วยพาให้องค์ประกอบอื่นๆ มีการขับเคลื่อน ตามไปด้วย ทั้งนี้ตัวบ่งชี้ที่มีน้ำหนักองค์ประกอบต่ำสุด ได้แก่ มีความรู้ในการวิจัยเพื่อพัฒนาผู้เรียน (.50) ซึ่งเป็นลักษณะที่มี ค่อนข้างน้อยในตัวครูผู้สอน ซึ่งตรงกับผลการศึกษาของ สุทธาสินี บุญญาพิทักษ์ (2545 : 8) ที่สรุปเกี่ยวกับการพัฒนาครูด้านการวิจัย ว่าพบปัญหาครูผู้สอนไม่มีความรู้และประสบการณ์ในการทำวิจัย เพื่อพัฒนาผู้เรียน ไม่เห็นคุณค่าและประโยชน์ของการทำวิจัย ประกอบกับภาระงานที่มากเกินไปทำให้ครูผู้สอนไม่มีเวลาในการทำ วิจัย และนี่อาจจะเป็นประเด็นสำคัญที่ทำให้ตัวบ่งชี้มีความรู้ใน การวิจัยเพื่อพัฒนาผู้เรียน มีค่าน้ำหนักองค์ประกอบต่ำกว่าตัวบ่งชี้ อื่นๆ ข้อค้นพบจากการวิจัยในส่วนนี้จะช่วยส่งเสริมและสนับสนุน องค์ประกอบสมรรถนะครูผู้สอนตามจุดเน้นการพัฒนาผู้เรียนใน โรงเรียนประถมศึกษาสังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษา ขั้นพื้นฐานภาคตะวันออกเฉียงใต้ให้มีความครบถ้วนสมบูรณ์

3. ความตรงเชิงประจักษ์และความไวของตัวบ่งชี้เมื่อนำ ตัวบ่งชี้สมรรถนะครูผู้สอนตามจุดเน้นการพัฒนาผู้เรียนในโรงเรียน ระดับประถมศึกษาสังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้น พื้นฐานภาคตะวันออกเฉียงใต้ไปใช้การวิจัยครั้งนี้เป็นการพัฒนาตัวบ่งชี้ สมรรถนะครูผู้สอนตามจุดเน้นการพัฒนาผู้เรียน ประกอบด้วย

ตัวบ่งชี้สมรรถนะครูผู้สอนตามจุดเน้นการพัฒนาผู้เรียน และตัวบ่งชี้ ย่อยต่างๆ ซึ่งผลการวิเคราะห์พบว่า ตัวบ่งชี้สมรรถนะครูผู้สอน ตามจุดเน้นการพัฒนาผู้เรียนที่ผู้วิจัยได้พัฒนาขึ้นมีความตรงเชิง ประจักษ์ สามารถตรวจสอบสมรรถนะครูผู้สอน ที่เป็นจริงจาก ตัวครูผู้สอนเองได้ตรงกับการประเมินสมรรถนะของกลุ่มผู้รู้ชี้ว่ามี สมรรถนะสูง และกลุ่มที่มีสมรรถนะต่ำ และมีความไวในการจำแนก ความแตกต่างของสมรรถนะครูผู้สอนตามจุดเน้นการพัฒนาผู้เรียนได้ โดยการคำนวณความไวโดยใช้ตารางจัดพวง (Contingency Table) แบบ 2X2 ซึ่งพบว่า ตัวบ่งชี้ทุกองค์ประกอบมีค่าความไวอยู่ในระดับ สูงสอดคล้องกับคุณสมบัติที่สำคัญของตัวบ่งชี้ที่ดีจะต้องมีความไว ต่อคุณลักษณะที่มุ่งวัด สามารถแสดงความแตกต่างระหว่างสิ่งที่ ต้องการวัดได้อย่างชัดเจน (ศิริชัย กาญจนวาสี, 2550 : 84 - 86)

ข้อเสนอแนะ

ข้อเสนอแนะในการนำผลการวิจัยไปใช้

1. ผลการวิจัยพบว่าตัวบ่งชี้สมรรถนะครูผู้สอนตามจุดเน้น การพัฒนาผู้เรียนด้านองค์ประกอบการมุ่งผลสัมฤทธิ์ในการปฏิบัติงาน เป็นสมรรถนะที่มีความจำเป็นค่อนข้างสูงในตัวครูผู้สอน ดังนั้นใน การพัฒนาครูให้มีสมรรถนะครูผู้สอนตามจุดเน้นการพัฒนาผู้เรียน ควรนำองค์ประกอบนี้มาใช้เป็นปัจจัยหลักพร้อมกับการใช้องค์ ประกอบอื่นๆ ขับเคลื่อนตามไปด้วย ในขณะที่ตัวบ่งชี้ซึ่งประกอบ ด้านการพัฒนาตนเอง และตัวบ่งชี้ย่อย มีความรู้ในการวิจัยเพื่อ พัฒนาผู้เรียน ก็ควรให้ความสำคัญและเอาใจใส่ให้มากยิ่งขึ้น ควรให้ การส่งเสริมและพัฒนาสมรรถนะด้านนี้ เนื่องจากผลการวิจัยพบว่า สมรรถนะครูผู้สอนด้านนี้ต่ำกว่าด้านอื่นๆ

2. ผลการวิจัยพบว่าองค์ประกอบสมรรถนะครูผู้สอนตาม จุดเน้นการพัฒนาผู้เรียนแต่ละองค์ประกอบมีน้ำหนักแตกต่างกัน ควรมีการนำตัวบ่งชี้ที่พัฒนาขึ้นไปใช้ประเมินตามสภาพจริง แล้ว นำผลที่ได้ไปจัดแบ่งครูตามสมรรถนะ โดยอาจแบ่งเป็นกลุ่มสูง กลุ่มปานกลางและกลุ่มต่ำเพื่อนำผลที่ได้ไปใช้วางแผนดำเนินงาน หรือพัฒนาสมรรถนะครูผู้สอน ตามจุดเน้นการพัฒนาผู้เรียนให้สูง ขึ้นต่อไป

3. ครูผู้สอนตามจุดเน้นการพัฒนาผู้เรียนสามารถใช้ตัวบ่งชี้ ที่พัฒนาขึ้นจากการวิจัยในครั้งนี้ในการประเมินสมรรถนะของตนเอง เพื่อให้ทราบว่า ณ ปัจจุบันตนเองมีสมรรถนะของการเป็นครูผู้สอน ตามจุดเน้นการพัฒนาผู้เรียน ในด้านใดบ้าง สมรรถนะอยู่ในระดับใด และควรจะต้องพัฒนาสมรรถนะของตนเองในด้านใดต่อไป

ข้อเสนอแนะในการวิจัยครั้งต่อไป

1. การพัฒนาตัวบ่งชี้ในลักษณะนี้ครั้งต่อไปควรมีผู้มีส่วนได้ส่วนเสีย กลุ่มเป้าหมาย กลุ่มผู้ใช้และกลุ่มที่อยู่ในองค์กรระดับนโยบายมาเป็นส่วนหนึ่งในการพิจารณาคัดเลือกตัวแปรด้วย หรือจะใช้วิธีการวิเคราะห์หลายเทคนิคร่วมกัน เช่น เทคนิคการวิเคราะห์กลุ่มพหุ (Multiple Group Confirmatory Factor Analysis) ซึ่งจะช่วยให้ตัวบ่งชี้ที่ได้ มีประโยชน์มากยิ่งขึ้น

2. จากตัวบ่งชี้สมรรถนะครูผู้สอนตามจุดเน้นการพัฒนาผู้เรียนที่ผู้วิจัยพัฒนาขึ้น เพื่อให้สามารถนำไปใช้พัฒนาสมรรถนะครูผู้สอนตามจุดเน้นการพัฒนาผู้เรียนในแต่ละตัวบ่งชี้ได้อย่างมีประสิทธิภาพจึงควรศึกษาแบบการพัฒนาสมรรถนะครูผู้สอนในแต่ละตัวบ่งชี้ว่าสามารถใช้วิธีการใดได้บ้างในการพัฒนาสมรรถนะเพื่อเป็นทางเลือกให้แก่ครูผู้สอนตามจุดเน้นการพัฒนาผู้เรียนที่ต้องการพัฒนาตนเอง รวมถึงหน่วยงานที่ต้องการส่งเสริมหรือพัฒนาสมรรถนะให้แก่ครูผู้สอนตามจุดเน้นการพัฒนาผู้เรียนให้สูงขึ้นต่อไป

เอกสารอ้างอิง

- บัญชา แสงทวิ. การเตรียมความพร้อมต่อการเรียนการสอน วิทยาศาสตร์สู่อาเซียน : กรณีศึกษาคะแนน PISA และ O-NET. [Online]. Available : <http://www.nstda.or.th/nac2013/download/presentation/Set4/SSH-Auditorium-01-03/07.pdf>. 2014.
- ปาริชาติ สันติเลฆงษ์. 2556. การศึกษาสมรรถนะหลักของครูตามเกณฑ์ตัวบ่งชี้สมรรถนะครูไทย สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐานของกลุ่มโรงเรียนบางละมุง 1 สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาชลบุรี เขต 3. วิทยานิพนธ์ปริญญาการศึกษามหาบัณฑิต มหาวิทยาลัยบูรพา.
- พศิน แดงจวง. 2554. รูปแบบการพัฒนาสมรรถนะบุคลากรทางการศึกษา. กรุงเทพฯ : ดวงกมลพับลิชชิ่ง.
- พิณสุดา สิริธรรศรี. 2557. การยกระดับคุณภาพครูไทยในศตวรรษที่ 21. ใน เอกสารประกอบการประชุมทางวิชาการ “อภิวิวัฒน์การเรียนรู้สู่จุดเปลี่ยนประเทศไทย”. สำนักงานส่งเสริมสังคมแห่งการเรียนรู้และคุณภาพเยาวชน. พิมพ์ครั้งที่ 1. กรุงเทพฯ : มาตาการพิมพ์. หน้า 6.
- วรรณชัย จองแก. 2554. การปฏิบัติตามสมรรถนะประจำสายงานของครูโรงเรียนวังเหนือวิทยา อำเภอวังเหนือ จังหวัดลำปาง. วิทยานิพนธ์ศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต มหาวิทยาลัยเชียงใหม่.
- วิทยากร เชียงกุล. ยุทธศาสตร์การพัฒนาคุณภาพการศึกษา. [Online]. Available : <http://witayakornclub.wordpress.com/>. 2556.
- ศิริชัย กาญจนวาสี. 2550. ทฤษฎีการประเมิน. กรุงเทพฯ : จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน. 2553. คู่มือการประเมินสมรรถนะครู. กรุงเทพฯ : สกศ.
- สุธาสินี บุญญาพิทักษ์. 2545. การพัฒนาหลักสูตรครูนักวิจัยในชั้นเรียนสำหรับนักศึกษาวิชาชีพครู. ปริญญาโท การศึกษาดุษฎีบัณฑิต มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ.
- สุรศักดิ์ ปาเฮ. การพัฒนาครูในศตวรรษที่ 21. [Online]. Available: <http://www.addkute3.com/wp-content/uploads/2015/06/upgrade-teacher.pdf>. 2015.
- Wendy L. Hurley, Craig R. Denegar and Jay Hertel. 2011. Research methods : A framework for evidence based clinical practice. Baltimore, MD : Lippincott Williams & Wilkins.